شێوازەکانی هەلسەنگاندن لە باخچەی مندالان

قۆناغی سێ / کۆرسی دووەم

بەشی باخچەی مندالان

هەڵسەنگاندن:

هەڵسەنگاندن بەشێکە لە نەخشەدانانی کرداری پەروەردەییو فێر کاری، کردارێکی ئەرێنیی بەردەوامو وردیشەو بایەخ بە کۆکردنەوەی زانیارییە پێویستەکان دەدات بۆ پەرەپێدانی کرداری پەروەردەییو فێر کاری، کۆڵەگە یەکی بنەڕەتیشە لە کۆڵەگەکانی کرداری پەروەردەیی، کە ئا مانجی روودا نی گۆڕانکاریی د یاریکراو و مەبەستدارە لە رەفتاری فێرخوازان.

جیاوازی لە نێوان هەڵسەنگاندنو نرخاندن (الفرق بین التقویم والتقییم):

زاراوەو بێژەیەك زۆر جار لەگەڵ زاراوەی هەڵسەنگاندندا دێت، ئەویش (نرخاندن- التقییم)ـە، ئاماژە بەوە دەدەین کە هەڵسەنگاندن لە نرخاندن گشتگیرترو هەمەلایەنترە، چونکە:

نرخاندن (التقییم):

بڕیاردانە لە سەر بەهای شتێك، تاووتوێی لا یەنی دەستنیشانکردنی شتەکان، یان بابەتەکان، یاخود شێوازەکانی رەفتارە.

هەڵسەنگاندن (التقویم) لە باخچە :

کردارێکی رێکوپێکە بۆ دەستنیشان کرد نی ئا ستی هێنا نەدیی ئاما نجە پەروەردەییەکانو کاریگەریی روودا نی هەموارکردنەوەیە لە مندال .

هەڵسەنگاندن بریتییە لە کرداری دەستنیشانکردنو چارەسەرکردنو خۆپاراستن:

- دەستنیشانکردن (التشخیص): دەستنیشانکردنی خاڵە لاوازو بەهێزەکانی شتێکە، کە ن یاز وا یە هەڵبسەنگێندرێت، هەروەها هەوڵی ناسینو زانینی هۆیەکانیەتی.
- چارەسەرکردن (العلاج): هەوڵی دانانی رێگەچارەی گونجاوە بۆ زاڵبوون بە سەر لایەنە بێهێزو لاوازەکانو سوودوەرگرتن لە لایەنە بەهێزەکان.
- خۆپاراستن (الوقایە): کارکردن لە سەر پەیبردنو درکپێکردنی هەڵەکان لە هەڵوێستە هاوشێوەکاندا.

ئامانجەکانی هەڵسەنگاندن (أهداف التقویم):

1) دەستنیشانکردنی ئاما نجە پەروەردەییەکا نە لە هەموارکرد نەوەی لایە نە خوازراوە کان لە ئەنجا مدانی کاری مامۆستا.

2) زانینی ئاستی هێنانەدیی ئامانجە فێرکارییە خوازراوەکانە.

3) چاکترکردنی ئاستی فێرکردنە.

4) دەستنیشانکردنو چارەسەرکردنە لە میانی زانینی پێگەو خاڵی بەهێزو لاوازەوە.

5) ئاراستەو رێنماییکردنو زانینی ئاستی هونەریو پیشەیی زانیارییەکانە.

6) هەڵسەنگاندنی پرۆگرامەکانی خوێندنو شێوازەکانی وانەگوتنەوەیە.

7) سازو ئامادەکردنی دەرفەتی پەرچەخۆراك (Feedback)ی مامۆستایانو سەرپەرشتیاری هونەرییە.

لایەنەکانی هەڵسەنگاندن لە باخچە (جوانب التقويم في الروضة):

یەکەم: هەڵسەنگاندنی منداڵ.

دووەم: هەڵسەنگاندنی مامۆستا.

سێیەم: هەڵسەنگاندنی ئەزموون.

لەسەر سەرپەرشتیاری هونەری پێویستە پەی بەوە ببات کە هەڵسەنگاندن دوو لایەن لەخۆدەگرێت:

لایەنی یەکەم: هەڵسەنگاندنی مامۆستایە بۆ خودی خۆی لە میانی پێناسەکردنو زانینی لایەنە جیاوازەکانی هەڵسەنگاندنو ئەو ئامرازانەی کە لە هەڵسەنگاندنی کارەکانیدا دەستنیشانیان دەکات.

بەڵام لایەنی دووەم ئەوەیە کە ئەو لایەنانەی باس دەکرێن، شتێك نییە جگە لە دەستگیرۆییو یارمەتیدانەکانی سەرپەرشتیاری هونەری بۆ ناسینو زانینی ئاستی مامۆستا لە رووی هونەرییەوە، بەمەش دەتوانێت لە هەڵسەنگاندنی مامۆستاکانیو لایەنە جیاوازەکانیان بەکاربهێنێت.

یەکەم- هەڵسەنگاندنی منداڵ (تقويم الطفل): منداڵ بە گرنگترینی هاوردەکراوەکانی ناو کرداری فێرکاری دادەنرێت، هەروەها لە ئەنجامە سەرەکییەکانیشی دادەنرێت، ئەو ئەنجامانەی لە سۆنگەی هەڵسەنگاندنی کارەکانی منداڵەوە دێنەئاراوە، ئاماژە یەکی گرنگو پێوەرێکی راستگۆن بۆ ئاستی سەرکەوتنی دامەزراوەو سیستەمی پەروەردەیی، وەکو گشت لە گەیشتن بە ئامانجەکانو هێنانەدیی خواستو ئاواتەکان.

بەرئەنجامی کۆتایی هەڵسەنگاندنی منداڵ خۆی لە ئاستی هێنانەدیی ئەو پەرەسەندنەدا دەبینێتەوە کە لە گەشەسەندنو سێ لایەنی سەرەکی دێتەئاراوە: ئاوەزی زانین (عەقڵی مەعریفی)و کۆمەڵایەتی و یژدانیو هەستەوەریی جوولەییدا.

شێوازەکانی هەڵسەنگاندنی منداڵی باخچە (أساليب تقويم طفل الروضة):

(أ) تێبینی:

تێبینیی ئاماژەپێدراو وردی منداڵان لە گرنگترینی ئەو ئامرازانە دادەنرێن کە یارمەتیی مامۆستا دەدەن لە تێگەیشتنی سرووشتی گەشەسەندنیان، ئەمەش بۆ نەخشەدانانی گونجاو ڕێنوێنییان دەکات، تاکو لەو بەرنامانە یارمەتیی تێرکردنی پێداویستییەکانیان و داخوازییەکانی گەشەسەندنیان بدات و لەگەڵ تواناستەکانیاندا ڕێ بکات، هەروەها هەر مامۆستایەك سووربێت لەسەر تێبینیکردنی منداڵەکانی بە درێژایی ڕۆژ. تێبینیکردنیش بە چەندین شێوە دەبێت:

1. **تێبینیکردنی ئاراستەکراو:** یان مەبەستدارو نەخشەبۆکێشراو (پلاندانراو)، بە جۆرێك کە مامۆستا ئەو منداڵانە دەستنیشان دەکات کە ئەرکی تێبینیکردنیان لە ئەستۆ دەگرێت، لەگەڵ دەستنیشان کردنی ئەو لایەنانەی دەیەوێت تێبینییان بکات.

2. **تێبینیکردنی هەڕەمەکی (الملاحظة العفوية):** یان سەرپێیی، کە تیایدا مامۆستا تێبینیی هەر هەڵوێستێك یان ڕەفتارێك دەکات لە ڕێگەی ڕێکەوتەوە.

3. **تێبینیکردنی تاکە کەسی (الملاحظة الفرديه):** مامۆستا دووبارەو سێبارە تێبینیی تاکە کەسی دەکات، ئەمەش یارمەتیی مامۆستا دەدات لە ناسین و زانینی ئەو منداڵانەی بە دەست ئاستەنگە دیاریکراوەکانەوە دەناڵێنن، هەروەها زانینی ئەو لایەنە باش و ئەرێنیانەی کە دەکرێ پەرەیان پێ بدرێت و پێش بخرێن.

4. **تێبینیکردنی بە کۆمەڵ (الملاحظة الجماعية):** لە میانییەوە مامۆستا دەتوانێت لە منداڵەکانی تێبگات، ئەمەش لە نەخشەدانانی بەرنامەکان ڕێنوێنی دەکات و یارمەتیی دەدات، بە شێوەیەك کە لەگەڵ پێداویستییەکانیان و توانستە جیاوازەکانیاندا بگونجێت.

مامۆستا لەوە ئاگادار دەکەینەوە کە تێبینیکردن پێویستیی بە ئاگایی و وردبینی و هەڵسوکەوت و مەشق و ڕاهێنان هەیە، بۆیە پێویستە لەسەری ئەمانەی خوارەوە ئەنجام بدات:

1. دەبێ نەخشەکاری بۆ ڕەفتاری تێبینیکراو، یان دیارو بەرچاو بکات.
2. دەستنیشانکردنی کات و دووبارەکردنەوەی ڕەفتارەکە.
3. دەستنیشانکردنی ئەو شوێنەی تێبینییەکەی تێدا کراوە.
4. تێبینیکردنی منداڵ لە یەك هەڵوێست و یەك کات بۆ هەمان هەڵوێستی دەستنیشانکراو.
5. دەبێ مامۆستا هەموو تێبینییەکان ئەنجام بدات، بۆ سوودوەرگرتن لێیان لە هەڵسەنگاندنی کۆتاییدا.

سەرپەرشتیاری هونەری دەتوانێت هەموو جۆرەکانی تێبینی لە هەڵسەنگاندن لە میانی تێبینیکردنەکانیان بەکاربهێنێت لە هەموو هەڵوێستە فێرکارییە جیاوازەکان و بە درێژایی ڕۆژ، هەروەها مامۆستا ئەو شێوازە هەمەڕەنگانە بەکاربهێنێت کە لە جۆرەکانی تێبینی باسمان کردوون.

(ب) راو یژو راگۆڕینەوە (التشاور وتبادل الرأی)و گفتوگۆو مشتومڕی نێوان مامۆستای پۆل بۆ چارەسەرکردنی لایەنە بەهێزو بێهێزەکان، هەروەها دەکرێ سەرپەرشتیاری هونەری لە لایەك پشت بە شێوازی راو یژو راگۆڕینەوە لە گەڵ مامۆستا ببەستێتو لە لا یەکی دیکە شەوە لە گەڵ ئارا ستەکاری هونەری (الموجه الفنیه) و بەڕێوە بەری باخچە، بۆ راوە ستانو هەڵوە ستەکردن لە سەر لایە نە بەهێزو بێهێزە کان لای مامۆستاو کارکردن لە سەر گەشەسەندنیان.

(ج) راگۆڕینەوەو زانیاری لە گەڵ خێزانی مندال: ئەوەش بۆ روونکردنەوەی شێوەی کێشەو گرفتەکانو چارەسەرکردنو تەواوکردنی لای مامۆستا، ئەمەش لە چارەسەرکردنی لایەنە جیاوازەکان لای مندال یارمەتی دەداتو دەستگیرۆییشی دەکات.

(د) پەروەندەی بەرهەمی مندال (ملف انتاج الطفل): پەروەندەیەکە تیایدا هەموو ئەو چالاکییە فێرکارییانە دەپارێزرێت کە مندال بەرهەمیان دەهێنێتو لە باخچە ئەنجامیان دەدات، چ لە نامیلکە، یان بەر هەمهێنانی هونەری، یان زانستی، یاخود هیتر بن، ئەمەش دەرفەتێك بۆ خوێندنو فێرکردنی مندال دەڕەخسێنێتو ئەوەش لە کاتی هەڵسەنگاندندا پێویستی پێیان دەبێت.

ئەم پەروەندەیەش یەکێکە لە شێوازەکانی هەڵسەنگاندنی مامۆستا کە رەنگدانەوەی ئاستی بایەخ پێدانیەتی، بەوەی پێشکەشی منداڵەکەی دەکاتو هەڵوەستەکردنو راوەستان لە سەر ئاستیان. سەرپەرشتیاری هونەریش دەتوانێت پێوانەی ئاستی ئەنجامدانی کاری هونەریی پیشەییو مامۆستاو پەیوەندیی بە منداڵەوە بکات لە میانی بەدواداچوونی بەرهەمی منداڵ.

ئامرازەکانی هەڵسەنگاندنی منداڵی باخچە (أدوات تقویم طفل الروضة):

لە دوای گەڕانو لێکدانەوەی نێوان شێوازە بەردەستەکانی هەڵسەنگاندنی مندال کە بۆ مامۆستا رەخساوە دوای مامەڵەکردن لەگەڵیدا، هەڵبەتە زانیارییی هەمەلایەنەو ورد بۆ مامۆستا دا بین دەبێت، کە لە دەرکردنی بڕیارێکی دروست دەربارەی منداڵ یارمەتیی بدات، لێرەدا دەتوانرێت چاودێریی تێکڕای ئەو زانیارییانە بکرێت کە رێنماییو ئامۆژگاریی ئەوانە دەکەن کە پەیوەندییان لەگەڵ منداڵدا هەیە لە ئێستاو لە ئایندەشدا.

لەو ئامرازانەی کە لە چاودێریکردنی ئەو زانیارییانەدا بەکاردەهێنرێن، ئەمانەی خوارەوەن:

1. تۆماری کارامەییەکانو هەڵسوکەوتەکانی منداڵ (سجل مهارات وممارسات الطفل):

تۆمارێکی تایبەتە مامۆستا تیایدا ئەو کارامەییانە تۆمار دەکات کە مندال لە ماوەی کارکردنی لە سەر کۆڵەگەو بنەماکان (الارکان) شارەزاو فێریان بووە، بە جۆرێك هەر بنەماو کۆڵەگەیەك کارامەیی تایبەت بە خۆیان هەیە.

2. **راپۆرتی ماوە ماوەی منداڵی باخچە (التقرير الفتري لطفل الروضة):**

کارتێکە بۆ پێوانەو چاودێریکردنی گەشەی کارامەییەکانی منداڵ بەپێی پێوەری دیاریکراو بەکاردەهێنرێت، هەروەها پێشکەشکردنی راپۆرتی کورت بۆ کەسوکارو بەخێوکار دەربارەی منداڵەکەی لە دوو ماوەدا:

- ماوەی یەکەم: پێش پشووی نیوەی ساڵی خوێندن.
- ماوەی دووەم: لە کۆتایی ساڵی خوێندن.

دووەم/ هەڵسەنگاندنی مامۆستا (تقويم المعلمة):

لە ناو ئامانجەکانی هەڵسەنگاندنی مامۆستادا یارمەتی چاکترکردنی کارەکانی هەیە، ئەوەش بە هەستکردنو زانینی پێداویستییە پیشەییەکانیو دابینکردنی دەرفەت بۆ وەلامدانەوەی ئەو پێداویستییانە بە شێوازی سەرپەرشتیارانەی جیاواز، لە ئامانجەکانیش بەرپێکردنی بڕیاردان لە سەر ئاستی کارایی مامۆستا لە نەخشەکارییەکانی ئەرکە فێرکارییەکانیو جێبەجێکردنو پێشکەشکردنیانو ئەوەی بەدوایاندا دێت لە رێکارییەکانو لە بەرژەوەندیی کرداری فێرکردندا

شێوازەکانی هەڵسەنگاندنی مامۆستای باخچە:

1. راپۆرتی ئاراستەکاری هونەری.
2. راپۆرتی سەرپەرشتیاری هونەری.
3. راپۆرتی بەڕێوەبەری باخچە.
4. راوبۆچوونی مامۆستا هاوڕێکانی.
5. رای منداڵان.
6. راوبۆچوونی کەسوکارو بەخێوکەری قوتابیان.
7. هەڵسەنگاندنی مامۆستا بۆ خودی خۆی.
8. راوبۆچوونی مامۆستا لە هەندێك پرسی پەروەردەییو دەروونیی پەیوەست بە کارەکەی.

لە خوارەوەش تاووتوێی هەر لایەنێك لەو لایەنانە دەکەین بە کەمێك درێژییەوە.

1. **راپۆرتی ئاراستەکاری هونەری:**

خەریکە زۆربەی راوبۆچوونەکان لە سەر ئەوە کۆكو تەبابن کە تێبینیی ئاراستەکاری هونەریی مامۆستا لە کاتی چالاکییەکانو هەلۆێستە فێرکارییەکان، بە یەکێك لە باشترینی ئەو رێگاو شێوازانە دادەنرێت کە یارمەتیی

مەزە ندەكردنی ئا ستی توا ناو لێ ھاتوویی دەدات لە وانەگوت نەوەدا، بە مەرجێك تێبینیكردنە كە لە ھەلو مەرجی سرووشتیو ئاسایی دوور لە زاڵبوونو تۆقاندنو دۆزینەوەی ھەڵەكان بێت، ھەروەھا لەبەر ڕۆشنایی پێوەرە كان، یان تایبەتمەندە دەستنیشان كراوەكان ئاراستە بكرێن، ئەو مەزەندەكردنەش لەسەر ژمارەی شیاوی تێبینییەكان دەبێت.

نرخاندنی مامۆستاش لە میانی سەردانیكردنیو تۆماركردنی تێبینییەكانی سەردانیكردنەكە دەبێت لە تۆ مارێكی تایبەت بە بەدوادا چوونی ھو نەریی مامۆ ستایانو تیا یدا پشت بە كۆمە ڵە لێھاتوویيو دە ستەبەرییەكی پیشەیی دەبەسترێت، كە ھەر یەكە لە سەرپەرشتیاری ھونەریو ئاراستەكراوی ھو نەری لە سەر نرخا ندنی مامۆ ستا پشتی پێ دەبە ستن. ھەروەھا ئا مادەبوونی ئارا ستەكەری ھو نەریو سەردانیكردنی مامۆ ستاو بەدوادا چوونی ئەوەی سەرپەر شتیاری ھو نەری پێشكە شی دە كات لە تێبینی یەكانو پێ شنیارەكان دەر بارەی چالاكییەكانی مامۆ ستاو نرحا ندنی توا نای سەرپەر شتیاری ھو نەریو توا ناو لێھاتووی یەكانی لە سەرپەر شتیكردنو ھەڵ سەنگاندنی مامۆستاكانیو ئاستی سوودوەرگرتنی مەیدانی لە ئەزموونەكانی سەرپەرشتیاری ھونەری.

- **ئەو بوارانەی خاڵەكانی بەدواداچوونی ھونەریی مامۆستا دەیانگرێتەوە بریتین لەمانەی خوارەوە:**

أ. یەكەم: لە بواری خەسڵەتە كەسییەكان.

ب. دووەم: لە بواری ئامادەكردنی ئەزموونە پەروەردەییەكان.

ج. سێیەم: لە بواری خستنەڕووی ئەزموونو بەڕێوەبردنی پۆل.

د. چوارەم: لە بواری ئامادەكردنی بنەماو كۆڵەگەكانی فێركردن.

ھ. لە بواری ھەڵسەنگاندندا.

دەستەبەریو لێھاتوویيە پیشەییەكان لە بواری ھەڵسەنگاندندا (الكفايات المهنيه فى مجال التقويم):

✓ بایەخدان بە ھەڵسوكەوتو شێوازی ھەڵسەنگاندنی گشتگیرو ھەمەلایەنەو بەردەوام.

بایە خدانو دڵنـ یابوون دوای كۆتایی ھاتنی ھەر ئەزموونێك، بەوەی ھەر كۆمە ڵە ئامانج ێك لە بوارە جیاوازەكاندا ھاتوونەتەدی یان نا.

✓ بایەخدان بە بەكارھێنانی تۆماری كارامەییەكانو ھەڵسوكەوتەكانی منداڵ.

مەشقو راھێنان لە سەر تۆماركردنی تێبینییەكان بە بەردەوامی لەگەڵ مامۆستای دووەم.

✓ پەرەپێدانی ئەنجامدانی كارەكانی لە بەر ڕۆشنایی تێبینییەكانو ئاراستەكان.

تێبینییەكان پەسەند بكات لە بەرانبەر رەخنەو ئاراستەكردنەكاندا سینگی فراوان بـێت- بۆ ئەوەی پەرە بە ئاستی ئەنجامدانی كارەكانی بدات، پێویستە بە بەردەوامی بپرسێتو بە دوای زانیاریدا بگەڕێت.

2. راپۆرتەکانی سەرپەرشتیاری هونەری (تقارير المشرفه الفنيه):

سەرپەرشتیاری هونەری، ئاراستەکارێکەو لە باخچەدایە، ئەرك و کارەکانی یارمەتیدانی مامۆستایە لە هێنا نەدیی ئاما نجە پەروەردەیی یە چاوەڕوانکراوەکانو تێک شکاندنی ئا ستەنگەکانی بەردەمی، ئەوەی بە سەر ئارا ستەکەری هونەریدا پەیڕەو و پیادە دەکرێت بەسەر ئەویشدا پیادەو جێبەجێ دەکرێت، زێدەباری ئەوەی بوونی بەردەوامو هەمیشەیی لە باخچە لە کرداری هەڵسەنگادنی مامۆستادا یارمەتیو ڕێنوێنی دەکات.

بە زۆریش ئاراستـــەکەری هونەری بە قسەو راوبۆچوونی سەرپەرشتیاری هونەری دەکات لە میانی سەردانەکانی بۆ باخچە، سەرپەرشتیاری بە توانـــــاش ئەوەیانە کە خاوەن کارامەیی بێت لە دەر بڕینو خستنەڕووی پێشنیارو راوبۆ چوونە تازە کانی بە ئا مانجی پـــ ـەرەپێدانی کارکردن لە باخ چەو بەرزکرد نەوەی توا ناو لێ هاتوویی مامۆستایانیش.

3. راپۆرتی بەڕێوەبەری باخچە:

بەڕێوەبەری باخچە رۆڵێکی گەورەی لە هەڵسەنگاندنی مامۆ ستا هە یە یە کەم لە رووی کارگێڕیو دووە میش لە رووی هونەرییەوە، بە جۆرێك کە بەڕێوەبەری باخچە رۆژانە لەگەڵ مامۆستا یەکتر دەبینن‌و لە سەرجەم کارەکا ندا بەریەکتری دەکەون، بەمەش دەتوانێت تێبینیی چەندین لایەن‌و کاروباری گرنگ لەسەر مامۆستا بکات، وەکو:

- ❖ ئاگاداربوون‌و بەرزەفتکردنی مامۆستا لە کارکردنی لە رێگەی بەدوادا چوونی ئا مادەبوون‌و رۆیشتنەوەی لە کۆتایی دەوام.
- ❖ خەسڵەتە جە ستەییو تەندرو ستییەکانی مامۆ ستاو قسەکانیو هە ستو توانا کانی لە دەر بڕینی درو ستو زمانی تێگەیشتووی بە لای منداڵانەوەو پاشانیش رووخسارو ئەو جلوبەرگانەی دەیپۆشێت.
- ❖ خەسڵەتە عەقڵیو رەوشتییەکانی مامۆ ستا، وە کو بوونی زیرە کیو بیرکرد نەوەی درو ستو سەرکەوتن لە هەندێك ئارەزوو و بەهرەو دەرخستنی لە ناو باخچەو سینگ فراوا نیو هاو سەنگیی دەروو نیو هەڵچوون‌و سۆزداری.
- ❖ توا نای لە سەر کارکردنی هەرەوەزی لە کە شی گ شتیی باخ چەو بە شداریکردن لە کاری کارگێڕی ئە گەر پێویست بکاتو وەڵامدانەوەی پێداویستییەکانی کارکردن‌و بەخشینی توانای زیاتر بۆ سەرخستنی کارە کانی لە باخچەدا.
- ❖ پەیوە ندیی مرۆڤدۆ ستانەی لە گەڵ هاورێ کانی لە دە ستەی کارگێڕیو سەرپەر شتیو فێر کردن‌و هەموو کارمەندان لە باخچەو پەیوەندیی باشی لەگەڵ منداڵان‌و لەگەڵ کەسوکاری قوتابیانیش.

4. راوبۆچوونی هاوڕێ مامۆستاکانی:

زۆر جار هاورێیان لە بەرپرسانی دیکە باشتر بڕیار لە سەر مامۆستا هاورێکانیان دەدەن، ئەوەش لە سۆنگەی ئەو پەیوەندی یە کە سییە بەردەواما نەی لە ن یوان مامۆ ستاو هاورێکان یدا هە یە، هەروەها لەو نزیکی یەی لە رووی بیروبۆ چوونەوە لە گەڵ یەکتر یدا هەیا نە، بۆ یە پێوی ستە راوبۆ چوونی هاورێکانیش وەربگیر ێت، وە کو بە شێك لە لایەنە پێویستەکان بۆ هەڵسەنگاندنی مامۆستا، پاشان وەر گرتنی ناوە ندی ئەو راوبۆ چوونانە، تاك و لەوەش دوور بکەوینەوە کە لەوانەیە یەکێك لە هاورێکانی لەگەڵ مامۆستادا کێشەو ناکۆکیو جیاوازییان هەبێت.

بە هەمان شێوازیش دەکر ێت کاری سەرپەر شتیاری هو نەری بنرخێ ندرێت ئەوەش لە م یانی رێذ مایيکردنی پەیوەندییەکانی بە مامۆستایانو وەرگرتنی راوبۆچوونەکانیان لە ئەنجامدانی کارەکانی.

5. راوبۆچوونی منداڵان:

ئە ستەمە راوبۆ چوونی م نداڵان لە باخ چەی م نداڵان وەربگیر ێتو لە بەر رۆ شناییدا بڕ یار لە سەر ئا ستی سەرکەوتنی مامۆ ستا لە کارە کانی بدرێت ، هەر چەندە دەکر ێت بەدوادا چوون بۆ وەڵامدا نەوە جیاوازە کانی منداڵانیش بکرێت، هەڵبەتە ئەمانەش لە هیچەوە نایەن، بەڵکو ئەوانە پەر چەکرداری سروو شتین کە مامۆ ستا بە کردار ئەنجامی داونو ئەو هەڵوێ ستانەی سازو ئا مادەی کردوون، هەروەها ئەو ژینگە دەورو بەرەی کە ئا مادەی کردووە، بۆیە ئەگەر منداڵ دڵخۆش بێتو سەرقاڵی ناخی یاری یەکانیو کاری وروژێنەرا نەو دۆزی نەوەکاری ب ێت، ئەوە ئاماژە یەکی روونو رەوا نە بۆ سەرکەوتنی مامۆ ستا لە کارە کانی، پێچەوانەکەی شی را ستە، ئەوەش لە بیر نەکەین کە هەندێك لە قوتابیان لاسایی مامۆستاکانیان دەکەنەوە، بۆ ئەمەش دەکرێ بڵێین کە مامۆ ستا کاریگەریی لە سەر منداڵەکان بە ئەرێنیو نەرێنی جێهێشتووە، پاشانیش دە کرێ بۆ پێوا نەکردنی بە شێك یان هەڵسەنگاندنی مامۆستا پشتیان پێ ببەسترێت.

6. راوبۆچوونی کەسوکارو بەخێوکەری قوتابی (اراء أولياء الامور):

راوبۆچوونی بەخێوکەرو کەسوکاری قوتابیان لە بڕیاردان لە سەر مامۆ ستای باخ چە، لەوانە یە ز یاتر باوەڕی پێ بکرێت لە بڕیاردان لەسەر مامۆستا لە قۆناغەکانی دیکە، بۆیە ناکرێ نکۆڵی لە رۆڵی کەسوکاری قوتابی لە کرداری هەڵ سەنگاندنی مامۆ ستادا بکر ێت، بەڵکو زۆر جار رێنوێنی یەکانیان پە سەند دەکر ێت، لە سۆنگەی زۆری سەردانیکردنی دایکانو باوکانی قوتابیان بۆ باخچەو ئا ستی پەیوە ندیو یەکترنا سینی ن ێوان ماڵو باخ چە رۆڵێکی بەرچاویان هەیە، هەروەها لە سۆنگەی ئەوەی کە م نداڵان لە باخ چەوە ئەزموونی جۆراو جۆر لە گەڵ خۆیا ندا بۆ ما ڵەوە هە ڵدەگرن کە لە باخ چەدا بەدە ستیان هێ ناوەو ف ێری بوونو بە ئازادیو ئارەزووی خۆ یانیش ئەو راو سەرنجانەی خۆیان لە چوارچێوەی ماڵو خێزانەکانیاندا بە رەوانی دەردەبڕن، بۆیە دەب ینین هە ندێك لە دایکانو

باوكان شتی زۆر دەربارەی مامۆستایان دەزانن، بە تایبەتیش دایكان، بە مەش راوبۆ چوونەكانو بڕیارە كان دەدرێن، كە دەكرێ سوود لە هەندێكیان وەربگیرێت لە كرداری هەڵسەنگاندنی مامۆستای باخچەدا.

7. هەڵسەنگاندنی مامۆستا بۆ خودی خۆی:

بەمەش دەگوترێت هەڵسەنگاندنی خودی، زانینی بۆچوونی مامۆستاش لە سەر خودی خۆی دوو سوودی هە یە، لە لایەكەوە وامان لێ دەكات پەی بەو شێوازو وێنایە ببەینو درکی پێ بكەین كە مامۆ ستا بۆ خودی خۆی وێ ناى كردووە، ئەمەش بەهای خۆی هەیە لە هەڵسەنگاندنی كە سێتیی مامۆ ستادا، لە لا یەكی دیكە شەوە هەڵسەنگاندنی خودی دەرفەتێكە بۆ بەخۆداچوونەوەو بیركردنەوە، بەمەش مامۆستا سەرنجی كەموكووڕییەكانی خۆی دەداتو بیر لەوە دەكاتەوە كە چۆن چاكو چارە سەریان بكا تەوە، ئە مەش رەنگدانەوە یەكی بەرزی لە پێگەیشتنی پیشەییدا دەبێت.

ئەم جۆرە هەڵسەنگاندنەش پێویستیی بە پلە یەك لە زیرەكیی گو نجاو و رێژە یەك را شكاویو ئازا یەتی لە گەڵ خوددا هەیە، هەروەها پێویستیی بە مەشقو راهێنانو هەڵسوكەوت هەیە، زۆرجاریش مرۆڤ رەخنە لە خودی خۆی دەگرێتو خۆی هەڵەو كەموكووڕییەكانی خۆی دەبینێت، بە تایبەتی ئەگەر توانای ئەوەی هەبێتو درك بەوە بكات كە دەر بڕینی گرف تەكانیو بە را شكاوی با سكردنو ئا شكراكردنی لایە نە كەموكووڕی یەكانی ز یانی پێناگە یەنێت، بەڵكو بە ئیرادەو ئاراستەكردنو هەرەوەزیكردن لە سەر چاك كردنەوەیانو پەرەپێدانی لایە نە درو ستەكان كۆشـشی زیاتر دەكات.

مامۆستا دەتوانێت بە بەدواداچوونی كارەكانی خۆی لە باخچەدا بۆ خۆی هەڵبسەنگێنێت، تاكو بتوانێت لە سەر لایەنە نەرێنیو ئەرێنییەكانی خۆی رابوەستێتو ئەو ئا ستەنگانە بزانێت كە لە كاتی كاری رۆژا نەی روو بەڕووی دەبنەوە، بەمەش كار لە سەر نەهێشتنیان دەكات، ئەوەش لە م یانی هەڵوێستو چالاكییە جیاوازە كانی دەبێت كە ئەنجامیان دەدات، كە جەخت لە سەر چەندین لایەن دەكاتەوە، لەوانەش:

- ئاستی هێنانەدیی ئامانجە دیاریكراوەكان.
- ئاستی كارلێكی نێوان مامۆستاو منداڵەكان لە هەموو كاتو ماوە كان (كاری بە كۆ مەڵ، كاركردن لە سەر بنەماكان، چالاكییەكانی دەرەوەی پۆل، یارییەكانی گۆڕەپانو...تاد).
- ئاستی توانای مامەڵەكردن لەگەڵ منداڵانو ئاراستەكردنی رەفتارەكانیان.
- ئاستی توانای دۆزینەوەی تواناو مەیلو ئارەزووەكانو ئامادەباشییەكانی منداڵان.
- لایەنەكانی دیكە.

تێبینی: مامۆستا دەتوانێت لایەنەکانی پێشوو لە تۆمارێکی تایبەت بە ئامادەکردنی وانەی رۆژا نە تۆ مار بکات، یان شێوازو رێگەی هەڵسەنگاندنی خودی خۆی نوێبکاتەوە.

8. راوبۆچوونی مامۆستا لە هەندێك پرسی پەروەردەیی‌و بیردۆزیی پەیوەست بە کارە کەی (رأي المعلمة في بعض القضايا التربوية والنظرية المتعلقة بعملها):

لەو ئامرازانەی دەکرێ یارمەتیی ناسینی ئاستی توانای مامۆستای باخچە بدەن، لە رووی پیشەیی‌و پر سیارەکانی دەر بارەی بۆ چوونی خۆی لە سەر هە ندێك پر سی پەروەردەیی‌و دەروو نی کە پەیوە ستن بە کارە کەی، وە کو مامۆستایەك، ئەوەش بە مەبە ستی زا نینی ئەوەی ئا یا راوبۆ چوونی خۆی لە سەر بنەماو رێسای پەروەردەیی‌و دەروونیی پەسەندو شیاو لە رووی زانستییەوە نرخاندووە یان نا.

ئامرازەکانی هەڵسەنگاندنی مامۆستای باخچە (أدوات تقويم معلمة الرياض):

دەکرێ سەرپەرشتیاری هونەری پەنا بۆ چەندین ئامراز ببات بۆ هەڵسەنگاندنی مامۆستا:

1. هەڵسەنگاندنی رۆژانە:

شێوازەکانی هەڵ سەنگاندنی رۆژا نەی سەرپەر شتیاری هو نەری جۆراو جۆرە لە م یانی تێبینیکرد نی ناوپۆل‌و دەرەوەی پۆل بە درێژایی رۆژی قوتابخانە، چونکە لە میانی چالاکییەکانی‌و سەردانیکردنی پۆ لەکان‌و مامە ڵەکردنی لە گەڵ م ندالان هەر لە دە ستپێکی هاتنە باخ چەیان تاکو رۆی شتنەوەیان، سەرپەر شتیاری هو نەری دەتواز ێت بەدواداچوونی مامۆستاکان بکات، لێرەدا مەبە ست تۆ مارکردنی رۆ ڵی پ شکنینی تۆ مارکردنی هە ڵەکان نی یە، بەڵکو پێوی ستە رۆ ڵی سەرپەر شتیکارانەیەك ب ێت بە وا تای و شە، بە جۆر ێك لە هەڵوێ ستو بوونی هە ڵەدا وە کو ئامۆژگاری کەرێك‌و رێ بەرێك رابوە ستێت‌و بە با شترین رێ گەو ئارا ستەی درو ست هە ڵەو کەموکوورپ یەکان را ست بکاتەوە، کە وا دەخوازێت مامۆستا لە هەڵوێستی دروست‌و ئاساییدا بیانگرێتەبەر‌و وەکو ها ندەرێك‌و یارمەتیدەرێك وەی مامۆستا بەرز دەکاتەوەو هانی دەدات. لەسەریشی پێویستە بە هەموو را ستگۆیی‌و بابەتیبوو نەوە چاودێریی تێبینیی یەکانی ب کات بۆ پارێز گاریکردنی ما فەکانی‌و بەخ شینی ماف بە هەر خاوەن ماف ێك. بەڵام لە کاتی سەردانیکردنی پۆ لەکان‌و چالاکییەکانی دەرەوەی پۆلیش، سەرپەر شتیاری هو نەری کۆمە ڵە خ شتەیەك بەکاردەهێنێت کە هەندێك بەندو خاڵ لە خۆدەگرێت‌و لە رێگە یەوە رێ نوێنیی دە کات لە نرخا ندنی مامۆ ستا لە میانی چالاکییە جیاوازەکانی‌و پاراستنی لە تۆمارە تایبەتەکان، بە تایبەتی بەدواداچوونی هونەریی زانیارییەکان.

گفتوگۆو مشتومڕکردنی نموو نەکانی هەڵسەنگاندنی قوتابخا نە جیاوازە کان (خستنەڕووی نموو نەو را فەکردنی بەندەکانی)

گفتوگۆو مشتومڕی نموونەکانی هەڵسەنگاندنی مامۆستای خاوەن ئاستی نزم (خستنەڕووی نموو نەو را ڤەکردنی بەندو خاڵەکانی)

گفتوگۆو مشتومڕی نموونەکانی هەڵسەنگاندنی ئەزموونی پەروەردەیی (خستنەڕووی نموونەو راڤەکردنی بە ندو خاڵەکان)

پێناسەکردن بە ئامرازی سیستەمی نرخاندنی لێهاتوویی (تعريف بأداة نظام تقييم الكفاءة):

نرخاندنی لێهاتوویی ئامانجی ئەوەیە دەبێت ئامرازی بەدوادا چوونی کاری فەرمانبەر بێت لە ماوەی ساڵێك بە وردیو بابەتییانەوە

ئامرازی نرخا ندنی لێ هاتوویی بریتیە یە لە راپۆرت یێك سەرۆکی را ستەوخۆ دەر بارەی ئەنجا مدانی کاری فەرمانبەرەکانی دەینووسێتو لە چوار کۆمەڵە پێکدێت بەم شێوەیەی خوارەوە:

- کۆمەڵەی یەکەم (هۆکارەکانی لێهاتوویی ئەنجامدانی کاری تاکە کەسی):
  - ئاستی پابەندبوون بە دەوامی فەرمییەوە.
  - قەبارەو وردیی کار (ئەنجامدانی کار).
  - لە ئەستۆگرتنی بەرپرسیاریو توانای هەڵسوکەوتکردن.
  - پابەندبوون بە رێنماییە کارگێڕییەکانو رێکخراوەکان.
  - سووربوون لە سەر موڵكو ماڵی گشتی.
  - پابەندبوون بە رەوشتی پیشەیی.
  - زاڵبوون بە سەر بابەتی زانستیدا.
- کۆمەڵەی دووەم (هۆکارەکانی لێهاتوویی ئەنجامدانی کاری بە کۆمەڵ):
  - ئاستی هەرەوەزیو هاوکاری لەگەڵ هاورێیانو ئەندامانی تیمی کارکردن.
  - سووربوون لە سەر گواستنەوەی ئەزموونەکان بۆ ئەوانیتر.
  - شارەزایی لە ئامانجە گشتیو پەروەردەییەکان.
- کۆمەڵەی سێیەم (هۆکارەکانی لێهاتوویی توانستە کەسییەکان):
  - رووخساری گشتیو ئاستی پابەندبوون بە رەفتاری چاکی فەرمانبەری.
  - ئاستی پەسەندکردنی رەخنەو پێشنیارەکان.
  - خواستو ویستی کار لە سەر گەشەپێدانی خود.
- کۆمەڵەی چوارەم (هۆکارەکانی نرخاندنی لێهاتوویی ئەوانەی ئەرکی سەرپەرشتیاری ئەنجام دەدەن):
  - توانای سەرکردایەتیکردنی ئەوانەی خوارەوە.

- **دابەشکردنو پۆلینکردنی کار.**

(خستنەڕووی نموونەی هەڵسەنگاندنی لێهاتوویی مامۆستاو سەرپەرشتیاری هونەری، لەگەڵ هۆکاری لێهاتوویی هەر کۆمەڵێك).